

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
MÄÄRÄYS (laajennettu toinen jaosto)
27 päivänä tammikuuta 2000 *

Asiassa T-49/97,

TAT European Airlines SA, Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, koti-
paikka Tours (Ranska), edustajinaan solicitor Romano Subiotto ja asianajajat
Robbert Snelders, Bryssel, ja Stéphanie Hallouët, Pariisi, prosessiosoite Luxem-
burgissa asianajotoimisto Elvinger, Hoss ja Prussen, 15 cöte d'Eich,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies
Nicholas Khan, avustajanaan barrister ja asianajaja Ami Barav, Englannin ja
Walesin asianajajayhteisö, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen
yksikön virkamies Carlos Gómez de la Gruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Kareen Rispal-Bellanger ja saman osaston tehtävään määrätty Frédéric Million, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

ja

Compagnie nationale Air France, Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Pariisi, edustajinaan asianajajat Olivier d'Ormesson ja Anne Wachsmann, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Katia Manhaeve, 58 rue Charles Martel,

väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa 27.7.1996 tehdyn komission päätöksen, jolla oikeutettiin kolmannen tukierän maksaminen Air Francen rakennemuutosta varten (EYVL C 374, s. 9),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Pirrung sekä tuomarit J. Azizi, A. Potocki, M. Jaeger ja A. W. H. Meij,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Riidan perustana olevat tosiseikat ja oikeudenkäyntimenettely

- 1 Komissio oikeutti 27.7.1994 tehdyllä päätöksellä 94/653/EY, joka koski ilmoitettua Air Francen osakepääoman korotusta (EYVL L 254, s. 73; jäljempänä vuoden 1994 päätös), tämän yrityksen saamaan kolmessa erässä maksettavan 20 miljardin Ranskan frangin (FRF) suuruisen valtiontuen (jäljempänä tuki) edellyttäen, että Ranskan viranomaiset täyttävät tämän päätöksen määräysosassa luetellut kuusitoista velvoitetta. Komissio asetti myöskin toisen ja kolmannen tukierän maksamisen edellytykseksi näiden velvoitteiden täyttämisen ja Air Francen vuosien 1994—1996 rakennemuutossuunnitelman tosiasiallisen toteuttamisen.
- 2 Useat lentoyhtiöt, kuten British Airways ja British Midland Airways, nostivat 21.11. ja 22.12.1994 kaksi kannetta kyseistä päätöstä vastaan.
- 3 Komissio oikeutti maksamaan kolmannen tukierän 27.7.1996 tehdyllä päätöksellä (EYVL C 374, s. 9; jäljempänä riidanalainen päätös).
- 4 Kantaja nosti esillä olevan kanteen riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.3.1997 saapuneella kannekirjelmällä. Kantaja arvostelee komissiota lähinnä siitä, että tämä oikeutti mak-

samaan kolmannen tukierän käynnistämättä uudelleen hallinnollista menettelyä ja huolimatta useista vuoden 1994 päätöksellä asetettujen velvoitteiden laiminlyönneistä. Asia kirjattiin diaarinumerolla T-49/97.

- 5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi vuoden 1994 päätöksen yhdistetyissä asioissa T-371/94 ja T-394/94, British Airways ym. ja British Midland Airways Ltd vastaan komissio 25.6.1998 antamassaan tuomiossa (Kok. 1998, s. II-2405; jäljempänä 25.6.1998 annettu tuomio), koska se katsoi päätöksen olleen puutteellisesti perusteltu kahden seikan osalta.
- 6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun ensimmäisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 26.10.1998 antamallaan määräyksillä Ranskan tasavallan ja kansallisen lentoyhtiön Air Francen väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.
- 7 Saatuaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta kehotuksen esittää huomautuksensa 25.6.1998 annetun tuomion aiheuttamista seurauksista asian T-49/97 käsittelylle, komissio, Ranskan tasavalta ja Air France -yhtiö ilmoittivat katsovansa, että kanne oli menettänyt kohteensa, minkä vuoksi lausunnon antaminen asiasta ei olisi enää tarpeen. Komissio ilmoitti, että se on kyseisen tuomion täytäntöön panemiseksi tehnyt ilmoitettua Air Francen osakepääoman korotusta koskevan uuden päätöksen 22.7.1998 (jäljempänä uusi päätös tai 22.7.1998 tehty päätös). Komissio täsmensi, että päätöksen julkaisemisen jälkeen jää nähtäväksi, nostetaanko tätä päätöstä vastaan kanne.
- 8 Samassa yhteydessä kantaja arvioi 16.11.1998 päivätyissä kirjallisissa huomautuksissaan, että esillä oleva kanne ei ollut menettänyt kohdettaan, vaikka vuoden 1994 päätöksen kumoaminen pakostakin merkitsee sitä, ettei riidanalaisella päätöksellä ollut enää oikeudellista perustaa. Mikäli uudessa päätöksessä nimenomaisesti vahvistetaan kolmannen erän maksamiseen annettu oikeutus, kantajalla ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ole velvollisuutta nostaa uutta päätöstä vastaan uutta kannetta. Kantaja huomauttaa yhteisöjen tuomioistuimen todenneen asiassa 14/81, Alpha Steel vastaan komissio, 3.3.1982

antamassaan tuomiossa (Kok. 1982, s. 749, 8 kohta), että yksittäispäätöstä, jolla korvataan oikeudenkäynnin aikana aikaisempi päätös, jonka kohde on sama, on pidettävä uutena seikkana, joka antaa kantajalle mahdollisuuden mukauttaa vaatimuksensa ja oikeudelliset perusteensa. Kantaja päättelee tästä, että uudesta päätöksestä ei selvästikään seuraa se, että esillä oleva kanne on menettänyt kohteensa, vaan ”uuden päätöksen, sen jälkeen kun se on julkaistu, [täytyisi] antaa [kantajalle] mahdollisuus — — laajentaa vaatimuksiaan ja alkuperäisiä oikeudellisia perusteitaan tai esittää lisävaatimuksia tai -perusteita ottaen huomioon uuden päätöksen sisältö ja sen perustelut”.

- 9 Ilmoitetusta Air Francen pääoman korotuksesta 22.7.1998 tehty päätös julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 12.3.1999 (EYVL 1999, L 63, s. 66).
- 10 Tässä 25.6.1998 annetun tuomion täytäntöön panemiseksi tehdyssä päätöksessä komissio ensiksikin perusteli ne kaksi kohtaa, joiden osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli nimenomaan todennut päätöksen puutteellisesti perustelluksi. Sen jälkeen se viittasi ”vuoden 1994 päätöksen johdanto-osan perustelukappaleisiin — — joita pidetään nyt kyseessä olevan päätöksen erottamattomana osana” (35 kohta).
- 11 Komissio totesi lisäksi, että ”vuoden 1994 päätöksen kumoaminen vei laillisen pohjan — — päätöksiltä[, joilla oikeutetaan] maksamaan Air Francelle — — tuen toinen ja kolmas erä” ja arvioi, että näissä olosuhteissa oli aiheellista ”olla uudelleen vastustamatta [sanottujen] erien maksamista”. Tältä osin komissio viittasi ”Ranskan viranomaisille osoittamissaan kirjeissä oleviin perusteluihin — — , joita [tuli] pitää nyt kyseessä olevan päätöksen erottamattomana osana” (36 kohta).
- 12 Komissio päätti näin ollen, että Air Francelle osakepääoman korotukseen myönnetty 20 miljardin FRF:n tuki, joka maksetaan kolmena eränä, on soveltuva yhteismarkkinoille sekä että komissio ei vastusta toisen, vuonna 1995 toteutetun,

ja kolmannen, vuonna 1996 toteutetun, tukierän maksamista sanotun osakepääoman korottamiseksi (1 ja 2 artikla).

- 13 Kantaja luopui kirjeellään 14.6.1999 jättämästä kantajan vastausta vastaajan vastineen johdosta perustellen päätöstään sillä, että ”sen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle jättämä asiakirja-aineisto [sisälsi] kaikki tarpeelliset seikat”.
- 14 Komissio teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 15.7.1999 rekisteröidyllä asiakirjalla sen työjärjestyksen 114 artiklan nojalla oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvää seikkaa koskevan vaatimuksen lausunnon antamisen raukeamisesta.
- 15 Ranskan tasavalta tuki 29.7.1999 jätetyissä huomautuksissaan ja Air France -yhtiö samana päivänä jätetyssä väliintulokirjelmässään komission lausunnon antamisen raukeamista koskevaa vaatimusta.
- 16 Kantaja jätti 30.7.1999 kirjalliset huomautuksensa oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvää seikkaa koskevan vaatimuksen johdosta.

Asianosaisten vaatimukset

- 17 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— toteaa lausunnon antamisen raukeavan

— velvoittaa jokaisen osapuolen vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

- 18 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää lausunnon antamisen raukeamista koskevan vaatimuksen.

Oikeudelliset seikat

Asianosaisten ja muiden osapuolten väitteet ja niiden perustelut

- 19 Komissio katsoo, että esillä oleva kanne on menettänyt kohteensa, koska kanne ei kohdistu 22.7.1998 tehtyyn päätökseen. Tämä uusi päätös on nimittäin ainut oikeudellinen perusta, jolla, sen jälkeen kun riidanalaista päätöstä ei yhteisön oikeusjärjestyksessä enää ole, oikeutetaan maksamaan kolmas tukierä. Toimenpiteen antaneen tahon peruuttamis- tai kumoamistoimella on näin ollen tuomioistuimen kumoamistuomiota vastaava vaikutus (asia T-145/95, Proderec v. komissio, määräys 28.5.1997, Kok. 1997, s. II-823, 26 kohta).
- 20 Komissio toteaa lisäksi, että olosuhteet edellä mainitussa asiassa Alpha Steel vastaan komissio annetussa tuomiossa poikkesivat esillä olevassa asiassa vallitsevista olosuhteista. Toisin kuin edellä mainittuun tuomioon johtaneessa asiassa, jossa kantaja nimenomaisesti muutti alkuperäistä kannettaan ulottaen sen koskemaan asian käsittelyn kuluessa tehtyä uutta päätöstä, esillä oleva kanne kohdistuu yksinomaan sellaista päätöstä vastaan, jota oikeudellisesti ei enää ole olemassa.

- 21 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös ei menettänyt oikeudellista perustaansa sen vuoksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi 25.6.1998 tuomion, jolla kumottiin vuoden 1994 päätös. Kantaja väittää, että normihierarkiaa koskevan periaatteen mukaisesti riidanalaisen päätöksen oikeudellisena perustana ei voi olla samantasoinen päätös, jonka säännöksiä riidanalainen päätös rikkoo. Vaikka kyseisessä päätöksessä todetaan, ettei Ranskan tasavalta ollut täyttänyt kahta vuoden 1994 päätöksessä asetettua ehtoa tuen saamiseksi, komissio kuitenkin oikeutti riidanalaisessa päätöksessä maksamaan kolmannen tukierän, sen jälkeen kun sen yhteensoveltuvuus EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 87 artikla) kanssa oli tutkittu. Riidanalaisen päätöksen oikeudellinen perusta ei näin ollen ole vuoden 1994 päätös, josta on poikettu, vaan perustamissopimuksen 92 artikla.
- 22 Mitä tulee edellä mainitussa asiassa Proderec vastaan komissio annettuun määräykseen, kantaja korostaa, että tässä asiassa komissio oli peruuttanut ja korvannut toimen menettelyvirheen toteamisen johdosta. Sitä vastoin esillä olevassa tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei 25.6.1998 antamassaan tuomiossa todennut, että riidanalaisesta päätöstä rasittaisi tällainen virhe. Näissä olosuhteissa sen seikan myöntäminen, että komissio voisi peruuttaa päätöksen, jolla on ollut oikeusvaikutuksia, merkitsisi sen seikan hyväksymistä, että komissio voisi ilman minkäänlaista menettelyllistä oikeutusta vedota peruuttamiseen viedäkseen kantajalta tämän kanneoikeuden. Tällainen lopputulos heikentäisi selvästi oikeussuojaa. Tämän lisäksi komissio ei 22.7.1998 tehdyssä päätöksessä ilmoita, että se aikoo peruuttaa ja korvata riidanalaisen päätöksen, vaan päätös koskee ainoastaan väitettyä puutteellisuutta sen oikeudellisessa perustassa.
- 23 Siinä tapauksessa että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoisi 25.6.1998 annetun tuomion vievän riidanalaiselta päätökseltä sen oikeudellisen perustan, kantaja vetoaa toissijaisesti siihen, että on hyvän oikeudenhoidon periaatteen vastaista vaatia uuden kanteen nostamista tilanteessa, jossa 22.7.1998 annetussa päätöksessä ainoastaan omaksutaan yksinkertaisella viittauksella riidanalaisen päätöksen perustelut muuttamatta niitä millään tavoin. Tämän vuoksi oikeudelliset perusteet, joihin kantaja on vedonnut kanteensa tueksi, säilyttävät täyden merkityksensä.
- 24 Kantaja vertaa tätä tilannetta EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa (josta on tullut EY 226 artikla) tarkoitettuun jäsenyysvelvoitteen noudattamatta jät-

tämistä koskevaan kanteeseen ja toteaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (ks. esim. asia C-105/91, komissio v. Kreikka, tuomio 17.11.1992, Kok. 1992, s. I-5871, 13 kohta) komissiolla ei ole velvollisuutta aloittaa uudelleen oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä, kun arvostelun kohteena olevaa lainsäädäntöä on kyseisen menettelyn aloittamisen jälkeen muutettu oikeaisemalta kuitenkin yhteisön oikeuden vastaista oikeustilaa. Esillä olevassa tapauksessa uuden kanteen nostaminen ei muuttaisi millään tavalla riidan asiakysymystä, koska yksi ja sama toimi, toisin sanoen oikeuttaminen kolmannen tukierän maksamiseen, olisi edelleen sen kohteena. Sen sijaan siitä aiheutuisi oikeudenkäyntimenettelyn huomattava piteneminen.

25 Kantaja toteaa lisäksi tuoneensa selvästi julki, erityisesti 16.11.1998 esittämissään huomautuksissa, haluavansa riitauttaa sen päätöksen, jolla oikeutettiin kolmannen tukierän maksaminen. Näillä huomautuksilla ei sitä paitsi kantajan mukaan ollut muuta tarkoitusta kuin esittää ne syyt, joiden vuoksi nyt kyseessä olevan oikeudenkäynnin täytyy jatkua vuoden 1994 päätöksen kumoamisesta huolimatta.

26 Kantaja korostaa, että sen ei tarvinnut muuttaa kanteessaan esittämiään vaatimuksia ja oikeudellisia perusteita, koska riidanalaista päätöstä ei millään tavalla muutettu. Edellä mainitussa asiassa Alpha Steel vastaan komissio annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin päätti, että yksittäispäätöksen korvaaminen oikeudenkäynnin kuluessa toisella päätöksellä, jonka kohde on sama, on uusi seikka, joka antaa kantajalle mahdollisuuden mukauttaa kannettaan tätä vastaavasti. Näin ollen on mitä suurimmalla syyllä katsottava, että kantajan ei tarvitse muuttaa vaatimuksiaan ja oikeudellisia perusteitaan, jos kyseessä olevan päätöksen perustelut eivät muutu, kuten on asianlaita esillä olevassa tapauksessa. Vuoden 1994 päätös kumottiin nimittäin sen perusteluissa kahdessa suhteessa ilmenneiden puutteellisuuksien takia ilman että tällä kumoamisella oli yhteyttä kolmannen tukierän maksamiseen annettuun oikeutukseen, miltä osin 22.7.1998 tehdyssä uudessa päätöksessä ainoastaan viitataan riidanalaiseen päätökseen. Olisi epä johdonmukaista katsoa, että ainoastaan nimenomaisesti mukautettu kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, jos mikään seikka ei anna aiheutta tällaiseen mukautukseen.

27 Joka tapauksessa kantajan mukaan ei ole oikeudenmukaista, että komissio voisi vedota omaan vuoden 1994 päätöksen perusteluvollisuuden laiminlyöntiinsä

välttääkseen myöhempiin päätöksiinsä kohdistuvan tuomioistuINVALVONNAN. Mikäli vastaajan näkemys hyväksyttäisiin esillä olevassa tapauksessa, kantajan oikeusasema olisi huonompi kuin siinä tapauksessa, että komissio ei olisi lainlyönyt edellä mainittua velvollisuuttaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 114 artiklan 1 kohdan nojalla ratkaista oikeudenkäyntiin liittyvän seikan itse pääasiaa käsittelemättä, jos asianosainen sitä pyytää. Saman artiklan 3 kohdan mukaisesti hakemuksen jatkokäsittely on suullinen, jollei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toisin päätä. Esillä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo saaneensa asiakirjoista riittävästi selvitystä voidakseen ratkaista, suullista käsittelyä aloittamatta, komission oikeudenkäyntiin liittyvää seikkaa koskevan hakemuksen lausunnon antamisen raukeamisesta.
- 29 On todettava, että 22.7.1998 tehtyä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 12.3.1999 julkaistua uutta päätöstä vastaan ei ole nostettu kannetta, jolla olisi riitautettu sen pätevyys. Tämä päätös ja varsinkin sen 2 artikla, jossa oikeutetaan kolmannen tukierän maksaminen, on näin ollen tullut lopulliseksi.
- 30 Näissä olosuhteissa on määritettävä, korvasiko tämä uusi päätös vai vahvistiko se ainoastaan riidanalaisen päätöksen, koska kantaja ei voi vedota perusteltuun intressiin pysyä kanteessaan muussa kuin jälkimmäisessä tapauksessa. Tässä jälkimmäisessä tapauksessa vahvistavan toimen mahdollista kumoamista ei nimittäin voida erottaa aikaisemmasta toimesta (asia C-180/96, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2265, 28 kohta), jolloin vahvistava toimi ei voi olla itsenäisen kumoamiskanteen kohteena (ks. asia 26/76, Metro v. komissio, tuomio 25.10.1977, Kok. 1977, s. 1875, 4 kohta).

- 31 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimen luonnehdinta puhtaasti vahvistavaksi edellyttää, että kyseinen toimi ei sisällä yhtään uutta seikkaa aikaisempaan päätökseen nähden ja että se ei siten korvannut tätä aikaisempaa päätöstä (ks. esim. asia T-82/92, Cortes Jiminez ym. v. komissio, tuomio 3.3.1994, Kok. H. 1994, s. I-A-69 ja II-237, 14 kohta ja asia T-68/97, Neumann ja Neumann-Schölles v. komissio, tuomio 29.9.1999, Kok. H. 1999, s. I-A-193 ja II-1005, 58 kohta).
- 32 Esillä olevassa tapauksessa on ensiksikin todettava, että 25.6.1998 annetulla tuomiolla poistettiin vuoden 1994 päätös taannehtivin vaikutuksin yhteisön oikeusjärjestyksestä (ks. asia T-73/95, Oliveira v. komissio, tuomio 19.3.1997, Kok. 1997, s. II-381, 25 kohta). Tässä päätöksessä komissio oli hyväksynyt kyseisen tuen periaatteen, kuten myös sen kolmessa erässä maksettavan kokonaismäärän eli 20 miljardia FRF, ja asettanut toisen ja kolmannen tukierän maksamisen edellytykseksi sen, että Ranskan tasavalta täyttää sille asetetut useat velvoitteet. Kun otetaan huomioon vuoden 1994 päätöksen yleinen systematiikka, sen jälkeen tehdyt päätökset toisen ja kolmannen erän maksamisesta olivat tämän päätöksen täytäntöönpanotoimia. Vuoden 1994 peruspäätöksen kumoamisesta johtuu näin ollen, että kyseiset kaksi täytäntöönpanoa koskevaa päätöstä menettivät oikeudellisen perustansa.
- 33 Kantajan väitteet, jotka perustuvat normihierarkian periaatteeseen, eivät ole luonteeltaan sellaisia, että ne horjuttaisivat tätä päätelmää. On tosin kiistatonta, että toisen ja kolmannen tukierän maksamista koskevilla päätöksillä oli itsenäinen oikeudellinen merkitys vuoden 1994 päätökseen nähden, sillä niissä tutkittiin samalla, oliko Ranskan tasavalta noudattanut tässä päätöksessä asetettuja velvoitteita ja olivatko kyseiset kaksi tuen maksusuoritusta yhteensopivia perustamissopimuksen 92 artiklan kanssa. Koska kyseessä olivat vuoden 1994 päätöksen täytäntöönpanoa koskevat toimet, tämä itsenäisyys oli kuitenkin suhteellista. Sen jälkeen kun tämä päätös kaikkine määräyksineen, tuen porrastettua maksua koskeva määräys mukaan lukien, oli todettu mitättömäksi, kaikki tähän maksun suoritustapaan liittyvät täytäntöönpanoa koskevat päätökset olivat pakostakin menettäneet tarkoituksensa.
- 34 Tämän jälkeen on todettava, että komission 25.6.1998 annetun tuomion johdosta 22.7.1998 tehdyssä päätöksessä samalla vahvistettiin uudelleen tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille ja oikeutettiin uudelleen tuen toisen ja kolmannen erän

maksaminen. Komissio teki näin toimiessaan uuden päätöksen, jolla se hyväksyi tuen periaatteen sekä toisen ja kolmannen tukierän maksamisen. Se ei näin ollen tyytynyt ainoastaan hyväksymään uudelleen taannehtivin vaikutuksin vuoden 1994 yksinomaista päätöstä ja jättämään toisen ja kolmannen tukierän maksua koskevat päätökset muuttamattomina ennalleen. Komission 22.7.1998 tekemässä päätöksessä itse asiassa todetaan, ettei ole syytä ”vastustaa uudelleen [näiden] erien maksamista”, mistä käy ilmi, että komission tarkoituksena oli tehdä päätös, jolla se oikeuttaa uudemman kerran kyseisten kahden tukierän maksun.

35 Edellä sanotusta seuraa, että 22.7.1998 tehty päätös on luonteeltaan oikeutta luova ja siten uudistava kolmannen tukierän maksamiseen annettuun oikeuteen nähden huolimatta siitä, että tämän tukierän maksua koskevat perustelut eivät poikkea riidanalaisen päätöksen perusteluista. Kyseinen päätös ei näin ollen ole pelkästään vahvistava toimi, vaan se on itsenäinen, riidanalaisen päätöksen tilalle tullut päätös.

36 Näissä olosuhteissa kantajalla ei uuden päätöksen tekemisen johdosta ole enää perusteltua intressiä pysyä kanteessa, koska kanteella vaaditaan kumottavaksi riidanalainen päätös, jota ei enää ole yhteisön oikeusjärjestyksessä.

37 Siltä osin kuin kantaja vetoaa väitteidensä tueksi edellä mainitussa asiassa Alpha Steel vastaan komissio annettuun tuomioon, on todettava, että tässä asiassa yhteisöjen tuomioistuin päätyi erityislaatuisen menettelyllisen tilanteen johdosta katsomaan, että päätöksen korvaaminen oikeudenkäynnin aikana toisella päätöksellä, jonka kohde oli sama, oli uusi seikka, joka antoi kantajalle mahdollisuuden mukauttaa vaatimuksiaan ja kanneperusteitaan, eikä kantaja siten ollut velvollinen nostamaan uutta kannetta (8 kohta). Samasta tuomiosta (1, 3, 4 ja 6 kohta) ilmenee, että kantaja oli vaatimustensa muuttamiseksi nimenomaisesti täydentänyt vastineen johdosta antamaansa vastausta vaatiin vastikään tehdyn uuden päätöksen kumoamista.

- 38 Esillä olevassa tapauksessa ei kuitenkaan ole kyseessä täysin samanlainen menettelyllinen tilanne kuin asiassa Alpha Steel vastaan komissio annetussa tuomiossa, jossa komissio oli omasta aloitteestaan korvannut päätöksen ottaakseen huomioon kanteessa tätä päätöstä ja siinä olleita virheellisiä lukuja kohtaan esitetyt väitteet. Sitä vastoin 22.7.1998 tehty päätös tehtiin EY:n perustamissopimuksen 176 artiklan (josta on tullut EY 233 artikla) nojalla, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli kumonnut vuoden 1994 päätöksen, joka oli riidanalaisen päätöksen laillinen perusta.
- 39 On lisäksi todettava, että kantaja on esillä olevassa asiassa joka tapauksessa laiminlyönyt mukauttaa vaatimuksensa. Kun kantaja odotti 22.7.1998 tehdyn päätöksen julkaisemista (ks. edellä 9 kohta) eikä vielä tiennyt, tuleeko tämä päätös ainoastaan vahvistamaan päätöksen, jolla kolmannen erän maksu oikeutettiin, se tyytyi viittaamaan väitteidensä mukauttamista ilmoittaen 16.11.1998 päivätyissä huomautuksissaan, että uuden päätöksen ”[täytyisi] sen julkaisemisen jälkeen antaa [kantajalle] — — mahdollisuus laajentaa vaatimuksiaan”. Uuden päätöksen julkaisemisen jälkeisessä, 14.6.1999 päivätyssä kantajan kirjeessä ei ole minkäänlaista mainintaa, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että esillä olevan kanteen kohdetta on laajennettu siten, että se käsittäisi 22.7.1998 tehdyn päätöksen.
- 40 Kantaja ei voi näin ollen missään tapauksessa vedota edellä mainitussa asiassa Alpha Steel vastaan komissio annetussa tuomiossa omaksuttuun ratkaisuun.
- 41 Kantajan väitteen mukaan oli riittävää, että kantaja oli ilmaissut tahtonsa riitauttaa kolmannen erän maksuun oikeuttava päätös, olipa päätöksen oikeudellinen perusta mikä tahansa, eikä kantaja ole tukeen oikeuttavan päätöksen perustelujen jäädessä täysin muuttumattomiksi velvollinen mukauttamaan vaatimuksiaan uuden päätöksen perusteella. Tältä osin on todettava, ettei kantaja ota huomioon vuoden 1994 päätöksen kumoamisen johdosta 22.7.1998 tehdyn päätöksen oikeutta luovaa ja siten uudistavaa luonnetta. Lisäksi on huomattava, että samoin kuin pelkkä ilmoitus aikeesta riitauttaa tietty toimi ei voi korvata työjärjestyksen 44 artiklan määräysten mukaista kannetta, tällainen ilmoitus ei voi korvata kannevaatimusten muuttamista, mihin kantajalla erityisissä olosuhteissa ja poikkeuksellisesti saattaa oikeudenkäynninkin aikana olla mahdol-

lisuus (ks. asia T-22/96, määräys 18.9.1996, Langdon v. komissio, Kok. 1996, s. II-1009, 16 kohta).

- 42 Kantaja vetoaa myöskin siihen, että oikeudenkäynnin kesto piteneisi huomattavasti, mikäli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kieltäytyisi sallimasta sitä, että kantaja voi pysyä alkuperäisessä kanteessaan. Tältä osin on todettava, että kantaja ei edes yrittänyt vaatimuksiaan mukauttamalla hyödyntää edellä mainitussa asiassa Alpha Steel vastaan komissio annetussa tuomiossa omaksuttua ratkaisua. Lisäksi on todettava, että uuden kanteen nostaminen ei olisi aiheuttanut sen paremmin todellista työmäärän lisäystä kuin sellaista oikeudenkäyntimenettelyn pitenemistäkään, jota ei voida hyväksyä, koska 22.7.1998 tehdyssä päätöksessä on kolmannen erän maksua koskien täsmälleen samanlaiset perustelut kuin riidanalaisessa päätöksessä.
- 43 Kantaja väittää lisäksi, että lausunnon antamisen raukeamista koskevan pyynnön hyväksyminen yhdistettynä uuden päätöksen lopulliseen luonteeseen merkitsisi oikeussuojan heikentämistä, koska komissio voisi näin välttää sen, että riidanalaiseen päätökseen kohdistuu tuomioistuINVALVONTA. Tältä osin on todettava, että päätöstä, joka tehtiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kumottua vuoden 1994 päätöksen, eli 22.7.1998 tehtyä päätöstä ei voida pitää menettelyä koskevana epäasianmukaisena komission toimenpiteenä, jonka tarkoituksena olisi viedä kantajalta tämän kanneoikeus. Uuden päätöksen tekeminen, kuten myös vastavuoroisesti lausunnon antamisen raukeamista koskevan tuomion mahdollisuus esillä olevasta kanteesta, olivat asianosaisten näkemysten vaihdon kohteena jo ennen kuin kyseinen päätös julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Kuten erityisesti kantajan 16.11.1998 esittämät huomautukset osoittavat, kantaja oli näin ollen tietoinen tilanteesta ja tarpeesta ryhtyä asian uuden menettelyllisen perustan mahdollisesti vaatimiin toimenpiteisiin.
- 44 Kantajan väitettä siitä, että kantajan velvollisuus nostaa uusi kanne 22.7.1998 tehtyä päätöstä vastaan tai mukauttaa alkuperäistä kannetta olisi vain ilmaus puhtaasta muotosidonnaisuudesta, ei voida myöskään hyväksyä. On todettava toisaalta, että esillä oleva kanne ei voi menestyä, koska riidanalainen päätös ei enää ole osa yhteisön oikeusjärjestystä, ja toisaalta, että 22.7.1998 tehty päätös,

jota vastaan ei säädetyssä ajassa ole nostettu kannetta, on tullut lopulliseksi. Näin ollen loukattaisiin oikeusvarmuuden vaatimuksia, mikäli tämän päätöksen pätevyys voitaisiin saattaa kyseenalaiseksi kanteen nostamiselle asetetun määräjän umpeutumisesta huolimatta (asia 156/77, komissio v. Belgia, tuomio 12.10.1978, Kok. 1978, s. 1881, 23 kohta).

- 45 Edellä todetusta seuraa, että lausunnon antaminen esillä olevasta kanteesta raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut.

- 46 Työjärjestyksen 87 artiklan 6 kohdassa määrätään, että jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kohtuullista, että komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan yksi kolmasosa kantajan oikeudenkäyntikuluista. Kantaja vastaa näin ollen kahdesta kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 47 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan riidassa väliintulijan ominaisuudessa osallistunut Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 48 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaan määrätä, että väliintulijan, joka ei ole Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimusvaltio eikä Euroopan vapaakauppa-alueen valvontaviranomainen, on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan. Esillä olevassa asiassa on syytä määrätä, että Air France, joka tukee väliintulijana vastaajan vaatimuksia, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu toinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

- 1) Lausunnon antaminen kanteesta raukeaa.
- 2) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan yksi kolmasosa kantajan oikeudenkäyntikuluista. Kantaja vastaa kahdesta kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 3) Kumpikin väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Annettiin Luxemburgissa 27 päivänä tammikuuta 2000.

H. Jung

kirjaaja

J. Pirrung

toisen jaoston puheenjohtaja